

BUREAU CLARA WICHMANN

Bureau Clara Wichmann
Prins Hendrikkade 193 C
1011 TD Amsterdam

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)
T.a.v. Minister Rijklaart
Postbus 20011
2500 EB DEN HAAG

Deze brief is ook per email verzonden naar Frank Rijklaart minbzk@minbzk.nl, Marije Graven marije.graven@minbzk.nl en Richard de Groot richard.groot@minbzk.nl

Amsterdam, 15 oktober 2025

Betreft: Uitbreiding verbod groepsbelediging met geslacht.

Geachte minister Rijklaart,

Wij zijn verheugd dat uw ministerie een wetsvoorstel heeft ingediend dat kan bijdragen aan meer veiligheid van vrouwen. Met de afschuwelijke geweldsincidenten deze zomer is nog maar eens duidelijk geworden dat de bescherming van vrouwen tegen haat en geweld tekortschiet. Geweld tegen vrouwen dient breed te worden aangepakt. Online haat, groepsbelediging en het uitspreken van negatieve sentimenten richting vrouwen dragen allemaal bij aan het geweld dat vrouwen dagelijks meemaken. Het wetsvoorstel om de discriminatiegrond 'geslacht' toe te voegen in artikel 137c en 137e, geëxpliciteerd als 'genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken', is een belangrijke stap naar een betere wettelijke bescherming voor vrouwen. In de wetenschapstoets van het wetsvoorstel kwam naar voren dat er nog een lacune zou zijn in de onderbouwing van het wettelijk beschermen van vrouwen tegen groepsbelediging. Met deze brief onderstrepen wij hoe cruciaal deze bescherming en daarmee deze wetswijziging is.

BUREAU CLARA WICHMANN

Postbus 16735, 1001 RE Amsterdam | Bezoekadres: Prins Hendrikkade 193 C | 1011 TD Amsterdam |

T 31 (0) 20 2614440 | info@clara-wichmann.nl

www.clara-wichmann.nl | KvK 41180745 | IBAN NL03 INGB 0000 6434 64

Bij dezen berichten wij u om onze steun uit te spreken voor het wetsvoorstel om artikelen 137c en 137e van het Wetboek van Strafrecht uit te breiden met de grond 'geslacht', en om u te vragen haast te maken met de nota n.a.v. verslag van deze wet.

Haat richting vrouwen is een ernstige bedreiging

Afgelopen jaren zijn er vele incidenten en negatieve ontwikkelingen in Nederland geweest die aantonen dat het ontbreken van wettelijke bescherming van vrouwen tegen groepsbelediging een probleem is. Het klimaat richting vrouwen lijkt steeds negatiever te worden, maar kordate handhaving ontbreekt. De afschuwelijke moord op de zeventienjarige Lisa uit Abcoude deze zomer staat niet op zich, maar is een gevolg van de manier waarop in de maatschappij vrouwen negatief worden bejegend, en gezien worden als lustobjecten of als minderwaardige mensen. Deze alledaagse seksistische en discriminerende opmerkingen fungeren als een voedingsbodem die uiteindelijk voor intimidatie en geweld zorgt. Dit concept wordt binnen de wetenschap ook wel de 'piramide van geweld' genoemd.¹ Wil de overheid de veiligheid van vrouwen écht verbeteren, dan moet dit probleem bij de kern aangepakt worden, oftewel een einde maken aan het minderwaardig maken van vrouwen, en beledigingen aan vrouwen als sociale groep verbieden.

Exemplarisch dat het probleem op dit moment niet bij de wortel aangepakt kan worden, is een incident binnen het Amsterdams studentencorps, waarbij vrouwen werden uitgemaakt voor 'hoeren' en 'sperma-emmers'.² Hoewel hier terecht veel ophef over is ontstaan, konden aangiftes hierover door het OM niet behandeld worden,³ gezien er sprake is van een maas in de wet.

¹ <https://atria.nl/nieuws-publicaties/geweld-tegen-vrouwen/nieuwe-handreiking-de-piramide-van-geweld/>

² <https://nos.nl/artikel/2438337-vrouwen-studentencorps-amsterdam-klaar-met-beschamend-seksisme-van-de-mannen>

³ <https://www.om.nl/actueel/nieuws/2023/08/01/uitingen-over-vrouwen-tijdens-diner-amsterdams-studenten-corps-niet-straftbaar>

Ook online staat de veiligheid van vrouwen onder druk. Sinds begin dit jaar heeft Meta, het moederbedrijf van o.a. Facebook en Instagram, hun moderatieregels aangepast.⁴ Hierdoor is het nu toegestaan dat vrouwen 'huiselijke objecten' worden genoemd, en zullen denigrerende en hatelijke berichten richting vrouwen niet meer verwijderd worden door de platforms. Ook instanties zoals het Meld. Online Discriminatie, die normaliter kunnen helpen om dergelijke uitspraken te verwijderen, worden beperkt in hun mogelijkheden om te bemiddelen wanneer een discriminatiegrond niet in de Strafwet is opgenomen. Aangezien deze moderatie vanuit platformen zelf ontbreekt, dient deze opgepakt te worden door de overheid. Wanneer de overheid immers besluit om deze vorm van haat te verbieden, zijn platformen onder de DSA verplicht om op te treden tegen deze uitingen.

Het ontbreken van handhaving raakt niet alleen burgers, maar ook vrouwelijke politici en bewindspersonen. Uit onderzoek van Atria en Ipsos I&O,⁵ in opdracht van uw ministerie, blijkt dat vrouwelijke politici significant meer online haat en bedreigingen ervaren dan hun mannelijke collega's. Bijna de helft van de vrouwelijke politici bleek in het afgelopen jaar online agressie of haat te hebben meegemaakt, terwijl dat bij hun mannelijke collega's een derde was. Dit zorgt ervoor dat vrouwelijke politici in hun functioneren worden belemmerd, en dat heeft zelfs gevolgen voor de politieke vertegenwoordiging van vrouwen in Nederland.⁶ Het is zeer schadelijk dat vrouwen niet actief willen worden in de politiek vanwege de vele haat die zij krijgen.

Wettelijke bescherming ontbreekt

Bovenstaande incidenten en negatieve ontwikkelingen hangen sterk samen met het ontbreken van bescherming van vrouwen tegen groepsbelediging. In Nederland mogen

⁴ <https://www.nu.nl/economie/6341680/op-facebook-mag-je-vrouwen-voortaan-huishoudelijke-objecten-noemen.html>; <https://www.volkskrant.nl/tech/nieuw-beleid-instagram-en-facebook-vrouwen-voorwerpen-en-homo-s-mentaal-ziek-noemen-mag-voortaan~b2acdb29/>

⁵ <https://atria.nl/nieuws-publicaties/geweld-tegen-vrouwen/vrouwelijke-politici-vaker-slachtoffer-online-agressie-en-geweld/>

⁶ Onder andere de Nederlandse Vrouwen Raad en Stem op een Vrouw zetten zich al enkele jaren via de alliantie Politica in om het probleem van de beeldvorming en framing van vrouwelijke politici aan te kaarten.

groepen mensen niet beledigd worden vanwege hun etniciteit, geloof, homo- of heteroseksuele gerichtheid of handicap. Groepsbelediging gebaseerd op geslacht is echter wel toegestaan. Hierdoor is er een lacune in de wet, die ervoor zorgt dat hatelijke uitspraken richting vrouwen ongestraft blijven en blijven circuleren. Het is zeer schadelijk dat wanneer vrouwen overduidelijk als groep worden weggezet als minderwaardig of als lustobject, Nederland geen wetsartikel heeft waarmee deze hatelijke uitingen bestraft, of op zijn minst verwijderd, kunnen worden.

Een gebrek aan wettelijke bescherming zorgt er ook voor dat er geen veilige sociale norm opgebouwd kan worden. Beledigingen aan het adres van vrouwen staan niet op zich. Wanneer haat en beledigingen richting vrouwen ongestraft blijven, laat dat aan mensen zien dat deze uitspraken acceptabel zijn. Hierdoor ontstaat er een sociale norm die stelt dat vrouwen beledigd mogen worden en als minderwaardig gezien mogen worden. Hierdoor worden op den duur ook ernstigere vormen van haat en geweld genormaliseerd, met alle gevolgen van dien.

Wetten functioneren niet enkel om duidelijk te maken wat legaal en illegaal is, maar zijn ook de manier waarop onze maatschappij afsprekt welke gedragingen men acceptabel vindt. Wanneer mensen lezen dat het OM heeft gezegd dat nare verwensingen naar vrouwen toegestaan zijn, bevestigt dat de sociale norm dat vrouwen hatelijk toegesproken mogen worden. Als de politiek deze schadelijke norm wil aanpassen, is het cruciaal dat de wet hierin een normerende rol inneemt.

Als organisaties die ons inzetten voor de rechten, representatie en veiligheid van vrouwen spreken wij onze grote steun uit voor dit wetsvoorstel. Het verbieden van groepsbelediging op basis van geslacht zou betekenen dat er een nieuwe sociale norm ontstaat die vrouwen beter beschermt, en dat er opgetreden kan worden tegen beledigingen van vrouwen. Dit zal bijdragen aan de veiligheid van vrouwen, en die van transgender personen, een groep mensen die ook steeds meer te maken krijgt met (online) haat⁷ en zich net als vrouwen niet kan beroepen op wettelijke bescherming tegen groepsbelediging. Wij verzoeken u dan ook om vaart te maken met de verdere

⁷ <https://www.groene.nl/artikel/tijd-voor-geweld-tegen-deze-lui>

BUREAU CLARA WICHMANN

behandeling van het wetsvoorstel en om de nota nav verslag spoedig naar de Tweede Kamer te sturen, zodat de Tweede Kamer de behandeling kan voortzetten.

Met vriendelijke groet,

Mede namens:

WOMEN Inc, Nederlandse Vrouwenraad, UN Women, Stem op een Vrouw en Transgendernetwerk Nederland.

Yomi van der Veen
Directeur Bureau Clara Wichmann

Namens:

BUREAU CLARA WICHMANN

Postbus 16735, 1001 RE Amsterdam | Bezoekadres: Prins Hendrikkade 193 C | 1011 TD Amsterdam |

T 31 (0) 20 2614440 | info@clara-wichmann.nl

www.clara-wichmann.nl | KvK 41180745 | IBAN NL03 INGB 0000 6434 64